

ZAKŁAD HISTORII NAUKI I TECHNIKI
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

STUDIA I MATERIAŁY Z DZIEJÓW NAUKI POLSKIEJ

Seria C

HISTORIA NAUK MATEMATYCZNYCH, FIZYKO-CHEMICZNYCH
I GEOLOGICZNO-GEOGRAFICZNYCH

~~ZESZYT 13~~

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1968

SPIS TREŚCI

<i>U. Puckalanka</i> — Nieznana mapka świata w polskim rękopisie XV w.	3
<i>J. Szaflarski</i> — Teofil Żebrawski (1800-1887) — pierwszy doktor kartografii na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1832 r.	11
<i>Z. Traczewska-Białkowska</i> — O pierwszym opartym na zdjęciu poligonowym planie miasta Krakowa	41
<i>B. Olszewicz</i> — Wykaz polskich pracowników na polu kartografii (Uzupełnienie)	57
<i>W. Stabczyński</i> — Nowy przyczynek do biografii Jana Stanisława Kubarego	63
<i>K. Wypych</i> — Życie i zasługi naukowe Jana Stanisława Kubarego	67
<i>E. Bernleithner</i> — Rozwój geografii w Austrii i jej stosunki z nauką polską	103
<i>W. Olszewicz</i> — O autorze ulotki dotyczącej górnictwa z czasów Sejmu Czteroletniego (Notatka bibliograficzna)	131

СОДЕРЖАНИЕ

<i>У. Пукалянка</i> — Неизвестная карта мира в польской рукописи XV в.	10
<i>Ю. Шафлярски</i> — Теофиль Жебравски (1800-1887) — первый доктор картографии Ягеллонского Университета 1832 г.	37
<i>З. Трачевска-Бялек</i> — О первом, основанном на полигонометрической съемке плане города Кракова	55
<i>Б. Ольшевич</i> — Список польских научных работников в области картографии	61
<i>В. Слабчински</i> — Новые данные к биографии Яна Станислава Кубары	65
<i>К. Выпых</i> — Жизнь и научные заслуги Яна Станислава Кубары	99
<i>Э. Бернлейтнер</i> — Развитие географии в Австрии и ее связи с Польшей	127
<i>В. Ольшевич</i> — Библиографическая заметка	134

CONTENTS

<i>U. Puckalanka</i> — Une mappemonde inconnue dans un manuscrit polonais du XVe siècle	10
<i>J. Szaflarski</i> — Teofil Żebrawski (1800-1887) — the First Doctor's Degree in Cartography at the Jagiellonian University	38
<i>Z. Traczewska-Białek</i> — The First Polygonic Plan of the Town of Cracow	55
<i>B. Olszewicz</i> — Liste complémentaire des cartographes polonais	61
<i>W. Stabczyński</i> — A new Contribution to the Biography of Jan Stanisław Kubary	66
<i>K. Wypych</i> — The Life and Scientific Activity of Jan Stanisław Kubary	100
<i>E. Bernleithner</i> — The Development of Geography in Austria and its Relations with Poland	128
<i>W. Olszewicz</i> — A bibliographical Note	134

STUDIA I MATERIAŁY Z DZIEJÓW NAUKI POLSKIEJ

S E R I A C

ROZPRAWY Z ZAKRESU HISTORII NAUK MATEMATYCZNYCH
FIZYKO-CHEMICZNYCH I GEOLOGICZNO-GEOGRAFICZNYCH

Dotychczas ukazały się:

Z. 1, Warszawa 1957, 126 s., cena zł 28.—

Treść: A. Wachulka, *Krzysztof Mieroszewski, inżynier architekt i geometra polski XVII stulecia i jego matematyczne dzieło.*

Z. 2, Warszawa 1959, 139 s., cena zł 30.—

Treść: *Słowo wstępne.* — A. Birkenmajer, *Roboczy konspekt zespołowej Historii Astronomii w Polsce.* — W. Dziewulski, *Historia Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu St. Batorego w Wilnie 1919—1939.* E. Rybka, *Krótki rys dziejów astronomii we Lwowie.* — M. Kamiński, *Zarys dziejów Obserwatorium Warszawskiego 1815—1945.* F. Kępiński, *Zakład i Obserwatorium Astronomiczne Politechniki Warszawskiej 1925—1955.*

Z. 3, Warszawa 1959, 229 s., cena zł 52.—

Treść: H. Mađurowicz, *Działalność naukowa Jana Jaśkiewicza.* — M. Sarnecka-Keller, *Pierwsze polskie podręczniki chemiczne.* — K. Adwentowski, A. Pasternak, Z. Wojtaszek, *Karol Olszewski jako uczony i nauczyciel.*

Z. 4, Warszawa 1961, 139 s., cena zł 34.—

Treść: M. Fleszar, *Bolesław Olszewicz.* — A. Drozdowska, *Bibliografia prac Bolesława Olszewicza.* — B. Olszewicz, *Wykaz polskich pracowników na polu kartografii.* — S. Czarniecki, *Notaty Ludwika Zejsznera i ich znaczenie dla badań nad historią geologii w Polsce.* — Ludwik Zejszner, *Pamiętniki moje.* — J. Babicz, *Wincenty Pol. Metodologiczne założenie jego geografii i wpływ Rittera na ich ukształtowanie.*

Z. 5, Warszawa 1962, 88 s., cena zł 20.—

Treść: A. Gawel, *Zarys historii wiedzy geologicznej w Polsce.* — A. Chałubińska, *Wkład Ignacego Domeyki do geologii Polski.* — S. Czarniecki, *Przyczynek do zainteresowań zagadnieniami geologiczno-górnictwymi w okresie Sejmu Wielkiego.* — A. Kleczkowski, *Początki geologii inżynierskiej w Polsce.* — R. Fleszarowa, *Najstarsza mapa geologiczna i najstarszy opis geologiczny Polski. Dwóchsetlecie.*

Z. 6, Warszawa 1963, 164 s., cena zł 38.—

Treść: A. Chałubińska, *Sprawa »Opisu jeograficznego« w tajnym ruchu filomackim.* — A. Chałubińska, *Najdawniejsze mapy gospodarcze Polski.* — J. Babicz, *Wykłady Wincentego Pola z 1845 r. na tle badań w Karpatach.* — J. Babicz, *Źródła młodzieńczej rozprawy Wacława Natkowskiego.* — T. Przypkowski, *Naukowe pojęcie deklinacji magnetycznej w Polsce XVII w.* — *Uzupełnienia i poprawki do bibliografii prac B. Olszewicza (A. Drozdowska).*

Z. 7, Warszawa 1963, 156 s., cena 38.—

Treść: F. M. Bartoś, *Kopernik i Komeński*. — A. Birkenmajer, *Kopernik jako filozof*. — J. Wasiutyński, *Uwagi o niektórych kopernikanach szwedzkich*. — M. Kamiński, *Obserwacje Kopernika w świetle astronomii współczesnej*. — J. Dobrzycki, *Katalog gwiazd w »De revolutionibus«*.

Z. 8, Warszawa 1964, 128 s., cena 38.—

Treść: W. Hubicki, *Tło i geneza powstania podręcznika »Chemia i Mineralogia« Okraszewskiego oraz anonimowego traktatu »Skarb Chymików«*. — M. Dąbkowska, *Rękopis Okraszewskiego »Chemii Xiega Pierwsza« oraz »Mineralogia«*. — K. Sarnecki, *Rękopis alchemiczny »Skarb Chymików«* W. Hubicki i M. Dąbkowska, *Słowniczek mniej znanych terminów alchemicznych użytych w rękopisie »Chemii i Mineralogii« Okraszewskiego, w traktacie »Skarb Chemików« i elaboracie Mozyńskiego*.

Z. 9, Warszawa 1964, 173 s., cena 48.—

Treść: K. Sarnecki, *Dawne podręczniki technologii chemicznej w Polsce*. — M. Sarnecka-Keller, *Działalność dydaktyczna i naukowa Józefa Markowskiego, profesora chemii i mineralogii Uniwersytetu Jagiellońskiego*. — E. Ostachowski, *Bolesław Herman Fudakowski (1834—1878) pierwszy profesor chemii fizjologicznej Szkoły Głównej Warszawskiej*. E. Trepka, *Działalność rosyjskich chemików w Polsce*. — I. Stroński, *Pierwszy Zakład Chemii Fizycznej*. — Z. Wojtaszek, *O działalności naukowej Karola Olszewskiego poza dziedziną kriogeniki*.

Z. 10, Warszawa 1965, 102 s., cena 26.—

Treść: T. Kłado, R. W. Wołoszyński, *Korespondencja Stanisława Augusta z Leonardem Eulerem i Petersburską Akademią Nauk 1766—1783*. — W. Olszewicz, *»Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego« i jego twórcy*.

Z. 11, Warszawa 1965, 67 s., cena 18.—

Treść: J. Dobrzycki, *Teoria precesji w astronomii średniowiecznej*. — I. Wesołowski, *Jak powstało »De revolutionibus«*. — S. Nakayama, *Wprowadzenie systemu heliocentrycznego w Japonii*.

Z. 12, Warszawa 1967, 102 s., cena zł 26.—

Treść: J. Dianni, *Stanisław Pułtowski, profesor Akademii Krakowskiej w XVII wieku i jego studia matematyczne*. — T. Przypkowski, *Zagadnienia astronomiczne w autografach S. Pułtowskiego*. — J. Dianni, *Matematyka w Szkole Krzemienieckiej*.

